

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 sierpnia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. I. jako pracownik u płatnika składek (...) S.C. P. R. M. R. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 4 marca 2019 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie brak jest dowodów potwierdzających rzeczywiste wykonywanie przez wnioskodawczynię pracy. Przedłożona dokumentacja związana z jej stosunkiem pracy nie stanowi dowodu na w/w okoliczność, a potwierdza jedynie fakt jej formalnego sporządzenia, w celu uwiarygodnienia nieistniejącego stosunku pracy. Poza umową o pracę i skierowaniem z PUP w Z. nie zostały przedłożone żadne dowody na faktyczne wykonywanie pracy przez odwołującą na stanowisku fotografa, pomimo wskazywanego zakresu obowiązków. Wątpliwa wydaje się także konieczność zatrudnienia pracownika na krótki okres przed wystąpieniem przez niego z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego. W ocenie ZUS A. I. nie wykonywała pracy w firmie płatnika składek, a została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jedynie w celu uzyskania prawa do wypłaty świadczeń – zasiłku chorobowego przypadającego w czasie ciąży i zasiłku macierzyńskiego. Tym samym zawarta umowa o pracę nosi znamiona pozorności i jako taka jest nieważna.

(decyzja – k. 27-29 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W odwołaniu od w/w decyzji wnioskodawczyni wniosła o jej zmianę poprzez uznanie, iż w spornym okresie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu. Zaskarżonej decyzji zarzuciła błędne ustalenie stanu faktycznego, które doprowadziło do stwierdzenia, iż nie wykonywała pracy zarobkowej na rzecz (...) S.C. W uzasadnieniu swego stanowiska wnioskodawczyni wskazała, że po podjęciu przedmiotowego zatrudnienia w krótkim okresie czasu okazało się, że nie może dalej wykonywać powierzonych obowiązków z uwagi na ciążę, o której dowiedziała się w trakcie trwania stosunku pracy. Z uwagi na stan zdrowia została poinstruowana przez lekarza o konieczności dbania o siebie i udania się na zwolnienie lekarskie.

(odwołanie – k. 3-4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie jako bezzasadnego podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 5-6 verte)

Na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku pełnomocnik odwołującej poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od wnioskodawczyni i płatnika składek.

(rozprawa z dnia 12 października 2020 roku 00:32:22 – 00:41:30 – płyta CD – k. 54)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Firma, w której zatrudniona była wnioskodawczyni (...) S.C. P. R., M. R. prowadzona jest na podstawie wpisu w rejestrze Regon od dnia 15 marca 2017 roku. Siedziba spółki znajduje się w Ł., al. (...). J. P. 138. Przedmiotem działalności gospodarczej jest prowadzenie restauracji i innych stałych placówek gastronomicznych, a także przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering). Firma posiada także jednostki lokalne w T., B., K..

(zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:03:22 – 00:04:00 – k. 52 w związku z e-protokół z rozprawy z dnia 22 lipca 2020 roku 00:03:47- 00:09:18 – k. 30 verte, dane z wpisu w rejestrze Regon – k. 26-26 verte załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 19 lutego 2019 roku wnioskodawczyni otrzymała z Powiatowego Urzędu Pracy w Z. skierowanie, w którym wskazano, że winna zgłosić się do firmy płatnika składek w związku z ewentualnym zatrudnieniem na stanowisku fotografa.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:00 – 00:19:56 – k. 52, skierowanie – k. 17 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Skarżąca została skierowana na w/w stanowisko pracy bez wiedzy i udziału firmy (...) S.C.

(zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:03:22 – 00:04:00 – k. 52 w związku z e-protokół z rozprawy z dnia 22 lipca 2020 roku 00:03:47- 00:09:18 – k. 30 verte)

W dniu 28 lutego 2019 roku pomiędzy A. I., a (...) Spółką Cywilna została zawarta umowa o pracę na czas określony (12 miesięcy) od dnia 4 marca 2019 roku, na mocy której ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku Fotografa w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem zasadniczym 2250 złotych brutto miesięcznie. Jako dzień rozpoczęcia pracy wskazano 4 marca 2019 roku.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:00 – 00:19:56 – k. 52, umowa o pracę – k. 18 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Stanowisko fotografa zostało stworzone do obsługi fotobudki.

(zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:03:22 – 00:04:00 – k. 52 w związku z e-protokół z rozprawy z dnia 22 lipca 2020 roku 00:03:47- 00:09:18 – k. 30 verte)

Na rok przed zatrudnieniem skarżącej firma płatnika składek zakupiła urządzenia niezbędne do wykonywania stanowiska pracy wnioskodawczyni.

(zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:03:22 – 00:04:00 – k. 52 w związku z e-protokół z rozprawy z dnia 22 lipca 2020 roku 00:09:18- 00:11:20 – k. 30 verte)

Firma płatnika składek wystąpiła z wnioskiem o stworzenie stanowiska pracy fotografa i jego dofinansowanie, które wynosiło 20.000 złotych.

(dyspozycja wpłaty, pismo (koperta) – k. 45, zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:03:22 – 00:04:00 – k. 52 w związku z e-protokół z rozprawy z dnia 22 lipca 2020 roku 00:11:48- 00:14:57 – k. 30 verte)

W dacie zawarcia przedmiotowej umowy o pracę wnioskodawczyni nie wiedziała, że jest w ciąży.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:00 – 00:19:56 – k. 52)

Skarżąca odbyła szkolenie BHP- instruktaż ogólny i stanowiskowy.

(zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:03:22 – 00:04:00 – k. 52 w związku z e-protokół z rozprawy z dnia 22 lipca 2020 roku 00:03:47- 00:09:18 – k. 30 verte)

Do obowiązków odwołującej należało przygotowywanie fotobudki do pracy. W tym celu zapoznawała się z jej działaniem przez kilka dni. W okresie zawarcia umowy o pracę nie pojawiały się żadne zlecenia związane z jej obsługą. W związku z czym wnioskodawczyni zobowiązana została przez pracodawcę do gotowości pod telefonem i nieprzychodzenia do pracy.

(zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:03:22 – 00:04:00 – k. 52 w związku z e-protokół z rozprawy z dnia 22 lipca 2020 roku 00:14:57- 00:15:55 – k. 30 verte, zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:00 – 00:19:56 – k. 52)

W razie telefonu od pracodawcy skarżąca miała jechać we wskazane przez niego miejsce. Zajmowała się między innymi obsługą wesel czy imprez przy użyciu w/w fotobudki.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:00 – 00:19:56 – k. 52)

W okresie zatrudnienia w firmie płatnika składek wnioskodawczynie była jedynym pracownikiem zajmującym stanowisko fotografa. Z kolei przed zawarciem przedmiotowej umowy o pracę jej stanowisko zajmowała M. C. od dnia 1 czerwca 2018 roku do dnia 30 listopada 2018 roku, która również otrzymała skierowanie od Powiatowego Urzędu Pracy w Z..

(zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:03:22 – 00:04:00 – k. 52 w związku z e-protokół z rozprawy z dnia 22 lipca 2020 roku 00:11:48- 00:14:57 – k. 30 verte, tabela - wykaz zatrudnionych pracowników (koperta) – k. 23, pismo – k. 36, umowy o pracę – k. 37-38, skierowanie – k. 39, świadectwo pracy (koperta) – k. 45)

Płatnik składek nie prowadził ewidencji czasu pracy. O tym kiedy wnioskodawczynie miała przyjść do pracy w danym tygodniu informował ją płatnik składek lub menager.

(zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:03:22 – 00:04:00 – k. 52 w związku z e-protokół z rozprawy z dnia 22 lipca 2020 roku 00:11:48- 00:15:55 – k. 30 verte)

Wynagrodzenie wnioskodawczynie kształtowało się w następujący sposób (kwota do wypłaty):

1. Marzec 2019 roku – 1559,67 złotych;
2. Kwiecień 2019 roku – 1633,84 złotych;
3. Maj 2019 roku – 597,05 złotych;
4. Czerwiec 2019 roku – 0 złotych;

(lista płac (koperta) – k. 23)

Wynagrodzenie za pracę wypłacane było skarżącej w formie gotówkowej do ręki. Odbiór poszczególnych kwot potwierdzała za pomocą stosownego podpisu na liście płac. Z listami płac pracodawca przyjeżdżał do wnioskodawczynie do domu.

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:00 – 00:19:56 – k. 52, zeznania płatnika składek M. R. na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:19:56 – 00:31:55 – k. 52-53)

Skarżąca była niezdolna do pracy w następujących okresach: od dnia 8 kwietnia 2019 roku do dnia 18 lipca 2019 roku.

(zestawienie zaświadczeń ubezpieczonego – k. 24 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Będąc w ciąży odwołująca pozostawała pod opieką Miejskiego Zespołu Przychodni (...) w Z.. Z karty ciąży wynika, że w dniu 20 marca 2019 roku (data badania lekarskiego) wnioskodawczynie była w 10 tygodniu ciąży.

(karty ciąży (koperta) – k. 40)

W okresie zwolnienia lekarskiego wnioskodawczyni jej obowiązki w firmie płatnika składek wykonywało dwóch nowych pracowników.

(pismo – k. 36)

W okresie od stycznia 2018 roku do grudnia 2019 roku wnioskodawczyni korzystała z usług następujących poradni: Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w A., Miejskiego Zespołu Przychodni (...) w Z., (...) w Ł., Instytutu Centrum (...) w Ł., Wojewódzkiego Szpitala (...) w Z..

(pismo - zestawienie – k. 49- 49 verte)

W dniu 2 października 2019 roku wnioskodawczyni urodziła dziecko. Nie wróciła już ponownie do pracy u płatnika składek.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 12 października 2020 roku e-protokół z rozprawy 00:04:00 – 00:19:56 – k. 52)

Firma płatnika uzyskiwała w następujących okresach:

1. od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku – przychód w wysokości 2.111 248,24 złotych, koszty wynosiły 1.936 284,17 złotych, z kolei dochód wynosił 174.964,07 złotych;
2. od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku – przychód w wysokości 3.652 002,55 złotych, koszty wynosiły 3.283 998,95 złotych, z kolei dochód wynosił 368.003,60 złotych;

(roczna struktura przychodu (koperta) – k. 23)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów, których wartości dowodowej nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł powodów by czynić to z urzędu, a nadto na podstawie zeznań wnioskodawczyni i płatnika składek M. R., uznając je w całości za wiarygodne. Sąd dał wiarę powołanym dowodom, z których wprost wynika faktyczne świadczenie pracy przez wnioskodawczynię w ramach umowy o pracę zawartej z płatnikiem.

Wersja zdarzeń przedstawiona przez skarżącą i płatnika składek znajduje odzwierciedlenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, który jest wystarczający do wyjaśnienia spornej okoliczności – a mianowicie - czy zawarta przez skarżącą w dniu 4 marca 2019 roku umowa o pracę, nosi cechy pozorności. Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni płatnika składek, którzy wskazali na realność zawartej umowy o pracę oraz faktyczne świadczenie pracy przez wnioskodawczynię w ramach powyższej umowy o pracę w przedmiotowym okresie.

Wskazać trzeba zaś, że na uzasadnienie swojej wersji Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie przedstawił w toku procesu żadnych dowodów oraz zasadnie nie podważył załączonych do akt dokumentów i zeznań wnioskodawczyni, płatnika oraz świadków. Organ rentowy jest stroną postępowania, która, jak każda strona procesu, jest zobligowana do wykazania twierdzeń, z których wywodzi skutki prawne (art. 232 k.p.c.). W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych organ rentowy ma pozycję strony (art. 477¹⁰ § 1 k.p.c.), więc powinien przejawiać odpowiednią aktywność dowodową, w przeciwnym razie ponosi negatywne skutki prawne swej bierności, polegające zwłaszcza na zmianie wydanej decyzji. (vide wyrok SA w Katowicach z dnia 19.11.2013 r., III AUa 2476/12, opubl. LEX nr 1394193).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2020.o.266 t.j.) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do brzmienia art. 22 § 1 k.p., przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste (nie może on wyręczyć się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy podporządkowania typu pracowniczego z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podpisywania list obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Wskazać należy, że stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok SA w Lublinie z 17.01.2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)).

Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok SN z 18.10.2005 r., II UK 43/05, OSNAPiUS 2006/15 – 16/251).

Art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 -3 stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 wspomnianej ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Oznacza to, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego.

Według art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

W przedmiotowej sprawie skarżąca zawarła z płatnikiem składek w dniu 4 marca 2019 roku umowę o pracę na czas określony, której ważność została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Nie ulega wątpliwości, iż wskazana umowa nie została zawarta dla pozorów, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c. oraz nie jest ona także sprzeczna z zasadami współżycia społecznego oraz nie zmierza do obejścia prawa w świetle art. 58 k.c.

W myśl art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności

prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy. Z kolei § 2 wskazuje, iż nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Po pierwsze podkreślić należy, iż zawarcie przedmiotowej umowy o pracę nie miało na celu obejścia przepisów ustawy, gdyż osiągnięcie wskazanych przez organ rentowy celów jest zgodne z ustawą. Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, iż zachowanie ubezpieczonej zostało zakwalifikowane jako zgodne z prawem. W tym miejscu należy rozważyć, czy zachowanie to nie narusza zasad współzycia społecznego, gdyż zgodnie z w/w art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. W wyroku z dnia 18 października 2005 roku (sygn. akt II UK 43/05, opubl. OSN Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 15 – 16, poz. 251) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, ale nie może to oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia (np. urodzeniem dziecka i niezdolność do pracy w okresie ciąży) i ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Taka umowa o pracę jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Zgodnie z art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, że nie jest skuteczna w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z faktycznym wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok SN z 16.03.1999r. II UKN 512/98, OSNAPiUS 2000/ 9/ 36; wyrok SN z 28.02.2001r. II UKN 244/00, OSNAPiUS 2002/ 20/496; wyrok SN z 17.12.1996 r. II UKN 32/96, OSNAPiUS 1997/15/ 275; wyrok SN z 4.08. 2005 r. II UK 320/04, OSNAPiUS 2006/ 7-8/122; wyrok SN z 25.01.2005 r. II UK 141/04, OSNAPiUS 2005/ 15/ 712).

W świetle poczynionych ustaleń zdaniem Sądu nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że wnioskodawczyni pracę podjęła i ją świadczyła, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie.

Już same okoliczności towarzyszące zawarciu umowy o pracę i ustalona sekwencja wydarzeń, nie świadczą o pozorności kwestionowanej umowy. Wnioskodawczyni zatrudniona była w firmie płatnika składek na stanowisku fotografa. Do jej obowiązków należała obsługa urzędnika określanego jako fotobudka na różnego rodzaju imprezach, w tym weselach. Wykonywanie owych czynności nie wymagało uprzedniej wiedzy czy doświadczenia, bowiem odwołująca po zawarciu umowy o pracę zapoznawała się działaniem w/w urzędnika i w ten sposób zdobywała wiedzę o nim. Jak zeznał płatnik składek decyzja o zatrudnieniu A. I. związana była z rozwiązaniem stosunku pracy z pracownikiem, który zajmował owe stanowisko wcześniej i który podobnie jak skarżąca otrzymał skierowanie z Powiatowego Urzędu Pracy w Z. z obowiązkiem stawienia się w firmie płatnika składek w związku z możliwością

zatrudnienia na stanowisku fotografa. Co więcej, pokreślenia wymaga, iż na rok przed zatrudnieniem skarżącej firma płatnika składek zakupiła niezbędny sprzęt do wykonywania pracy na stanowisku fotografa, a także wystąpiła z wnioskiem o stworzenie wskazanego miejsca pracy wraz jego dofinansowaniem, które ostatecznie wynosiło 20.000 złotych. W okresie niezdolności do pracy wnioskodawczyni płatnik składek zdecydował się zatrudnić na jej miejsce dwie nowe osoby. Również kwestia wynagrodzenia wnioskodawczyni nie budzi wątpliwości tutejszego sądu. Było ono adekwatne do umiejętności skarżącej oraz charakteru i rodzaju czynności, które powierzane jej były na omawianym stanowisku pracy. Zwrócić uwagę należy również, iż płatnik składek nie prowadził ewidencji czasu pracy. Jednak decyzja dotycząca dat czy też godzin przychodzenia wnioskodawczyni do pracy w danym tygodniu podejmowana była na bieżąco, a następnie jej komunikowana zamiennie przez płatnika składek bądź menagera.

Przy zawieraniu umowy o pracę pracodawca kieruje się przede wszystkim własną potrzebą gospodarczą, która jest determinantą decyzji o zatrudnieniu. W judykaturze utrwalone są zapatrywania, że zarówno racjonalność zatrudnienia, jak i potrzeba zatrudnienia pracownika są przesłankami istotnymi dla oceny ważności umowy z punktu widzenia jej pozorności (por. wyroki SN z 2 lutego 2000 r., II UKN 359/99, OSNP 2001 nr 13, poz. 447, z 17 marca 1998 r., II UKN 568/97, OSNP 1999 nr 5, poz. 187, z 4 lutego 2000 r., II UKN 362/99, OSNP 2001 nr 13, poz. 449).

Podkreślić należy, że stan zdrowia wnioskodawczyni nie stanowił przeszkody do zawarcia spornej umowy o pracę. W dacie jej zawarcia wnioskodawczyni nie wiedziała, że jest w ciąży. Jak wynika z karty ciąży, pierwsze badanie ginekologiczne odbyło się w dniu 20 marca 2019 roku. Nie występowały przeciwwskazania do wykonywania pracy na stanowisku fotografa. Dopiero w dniu 8 kwietnia 2019 roku okazało się, że wymaga ona zwolnienia lekarskiego.

Do dnia niezdolności do pracy ubezpieczona faktycznie wykonywała swoją pracę i otrzymywała za nią wynagrodzenie. Uwzględniając wszystkie wskazane wyżej okoliczności należy uznać, że niewątpliwie brak było po obydwu stronach zgody na zatrudnienie pozorne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie wykazał zasadnie, że między stronami było porozumienie w tym zakresie lub zgoda stron na pozorność zatrudnienia.

W tej sytuacji zdaniem Sądu nie można podzielić stanowiska reprezentowanego przez organ rentowy, że ubezpieczona podjęła zatrudnienie jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Co więcej, ustawodawstwo polskie nie ukształtowało zakazu zatrudniania kobiet w ciąży, a przeciwnie, odmowa zatrudnienia kobiety tylko z tej przyczyny, że jest w ciąży, byłaby uznana za dyskryminację ze względu na płeć na podstawie art. 18^{3a} § 1 i art. 18^{3b} § 1 pkt 1 KP (por. wyrok SN z 11.1.2006 r., II UK 51/05, (...) Nr (...), s. 34).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy przyjął, że w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy przyjmowanego przez pracodawcę za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (np. choroby), nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa bądź, że jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Reasumując należało uznać, że decyzja organu rentowego wydana została w oparciu o błędnie ustalony stan faktyczny i nie znajduje ona oparcia w realiach niniejszej sprawy, wobec czego należało kwestionowaną decyzję zmienić i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzec, jak w sentencji wyroku.